

bijo svojo domovino, in ljubezen, s katero ljubijo ta ubogi, zapuščen otok, ni manjša, kot je bila v davnih časih ljubezen naših junakov in kraljev, ki so bojno polje rosili z zadnjo kapljo srčne krvi, prelite za domovino.« In te duhovnike in to domovino nam riše Sheehan v svojih povestih genialno, pa tudi tako ljubeznivo, da mu v svetovni književnosti ni lahko dobiti primere.

Poznal je življenje svojih rojakov-duhovnikov vsekož. V mašnika posvečen l. 1875., je bil poslan za par let na Angleško v Plymouth in pozneje v Exeter, kjer je pastiroval v verskomešanih župnijah in spoznaval tudi globoki razloček med irskim in angleškim plemenom. Nato je bil kaplan v svojem rojstnem mestu, l. 1881. premeščen kot kaplan v Queenstown, in imenovan po zopetnem kratkem kaplanovanju v Mal-lown l. 1895. župnikom v Doneraillu, mali vasiči grofije Cork na Irskem. L. 1903. je postal kanonik škofije Cloyne.

Nazunaj mirno življenje, pa bogato naznotraj. Pisateljsko najbolj plodovita doba njegovega življenja je bilo doba župnikovanja v Doneraillu. Takrat je izšla večina njegovih spisov in svet je občudoval dela kmet-skega župnika, ki se pa slave ni prav nič veselil, nasprotno mu je bila mučna. Razen prej omenjenih del je izdal še romana Lisheen (iz irskega socialnega življenja) ter *The Queen's Fillet* (Kraljičina krona), potem dnevnika *Parerga* in *Under the Cedars and the Stars in The Intellectuals*. V vseh teh delih kaže neobičajno splošno naobrazbo in veliko duhovitost. Izdal je tudi poezije: *Cithara mea*. Dokaz priljubljenosti pisateljeve so mnoge izdaje kakor izvirnikov, tako prevodov. »Moj novi kaplan«, ki je izšel decembra 1899., je doživel v prvih dveh mesecih štiri izdaje v izvirniku, do leta 1905. pa petnajst. »Luke Delmege« do leta 1905., to je v štirih letih, dvanajst izdaj v izvirniku.

Čudno! Dela, ki nosijo na čelu pečat katolicizma, doživljajo med Angleži toliko izdaj! Dokaz pisateljeve genialnosti, pa tudi angleške objektivnosti. Angleška književnost nam je podala sploh dva najboljših sodobnih katoliških pisateljskih genijev: eden je naš Sheehan, po rojstvu Irec iz katoliške rodbine, drugi pa Robert Hugh Benson, Anglež, sin rajnega anglikanskega nadškofa canterburyskega, torej nekatoličan, ki je konvertiral l. 1903., postal katoliški duhovnik in izdal poleg drugih proslulih del l. 1908. svoj roman *The Lord of the World* (Gospod sveta), o katerem trdi znani danski literat J. Jörgensen, »da ga sedaj prebira vsa Evropa, od Sunda pa dol do Pirenej in da vzbuja povsod največjo pozornost«. Dočim pa je Bensonov roman »velikanska pesnitev, ki se loteva najvišjega, česar se sploh pesnik lotiti more: opisavanje konca sveta in prihoda Vsemogočnega na dan sodbe«, kot pravi literarni zgodovinar Otto von Schaching (Denk), so Sheehanove povesti neposredno iz življenja ali zgodovine zajete, ljubeznive, polne misli in duhovitih epizod, ki iščejo v modernem slovstvu sebi enakih, čeprav morda tuintam grešijo proti stroгим romanovim pravilom: kritika mu namreč očita preveliko doktrinarnost v »*The Queen's Fillet*«, neko ekscentričnost značajev v »*Dr. Drayevi slepoti*«, pomanjkanje enotnega vnanjega dejanja osobito v »*Luke Delmege*«. Na vse to pa ne misli, kdor prebira Sheehanova dela, tako ga dobi v oblast duhoviti pisatelj.

S posebno ljubeznijo nam slika Sheehan poleg irskega naroda irskega duhovnika: Ljubeznivi stari župnik Danijel Hanrahan, njegov energični, izobraženi kaplan Edvard Letheby, jekleno strogi dr. Gray, v kojega srcu zmagata končno dobrota, Father Aidan, sposoben vzgajati svetnike, Luka Delmege, ognjevit duh, ki končno spozna nejasnost in nezadostnost idej reformnega katoličanstva. Da, tudi teh idej se Sheehan ne ustraši. In kako sodi o njih, vidimo v krasnem romanu »*Luka Delmege*«, pa tudi v povesti »*Moj novi kaplan*«, kjer v klasičnem popisu škofijske konference osobito pri vprašanju »biblija in veda« kaže, kako pridejo duhovi v konflikt. Father Letheby pobije mo-

PATRIK AVGUŠTIN SHEEHAN.

dernistično nadahnjene nazore Father Duffa. Toda ko pride Letheby v nesrečo, ko se ladja potopi in tovarna propade, podjetji, s katerimi je hotel Letheby gmotno pomagati ubogemu irskemu ljudstvu, takrat je Father Duff prvi, ki prihiti na pomoč in da vse, kar ima, da pomaga rešiti svojega premağovalca. Laudabiliter se subjecit! Da, laudabiliter, to premore le katoličanstvo. Tudi Rosmini in Schell sta se podvrгла, in ne nam v pohujšanje!

Najbolj simpatičen izmed vseh simpatičnih Sheehanovih duhovnikov pa je meni kot laiku stari Father Tracey, duhovnik v bolnišnici in v zavodu za padla dekleta. To je svetnik. »Najboljši, najljubši stari duhovnik, ki je kdaj živel,« tako piše o njem sestra Evlalija svojemu bratu Luki Delmege. Sam pravi, da je bil v šolah velikokrat »minus habens« in da se